ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/25/310-717

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	28.04.2025 Tallinn
Vaide esitamise aeg	05.03.2025
Teabevaldaja	Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA aadress: Sepise 7, 11415 Tallinn e-posti aadress: eis@eis.ee
Teabevaldaja vastutava isik	juhatuse liige
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxx.xxxxxx@xxxxx.xxx

RESOLUTSIOON

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõike 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 3, haldusmenetluse seaduse § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 4 alusel

1) teeb Andmekaitse Inspektsioon otsuse rahuldada vaie täielikult;
2) teeb Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
- **a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 17.02.2025 teabenõue, milles paluti väljastada teave õiglase ülemineku fondi projektide raames loodavatest töökohtadest konkreetsete taotlejate osas ning**
- **b) väljastada nõuetekohaselt vaide esitajale tema poolt soovitud teave, kui pole alust teabe väljastamisest keelduda või**
- **c) keelduda teabe väljastamisest, kui selleks on seadusest tulenev alus viidates keeldumise alusele ja keeldumist ka põhjendada;**

3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 12.05.2025;
4) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab vaide esitaja 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja

õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 2000 eurot

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja edastas 17.02.2025 Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA-le (EIS) teabenõude, milles palus telefonivestluse jätkuna väljastada teave õiglase ülemineku fondi suurte projektide raames loodavatest töökohtadest järgmiste taotlejate osas: Narva Magnetitehas, Greenful Sillamäe (2 projekti), Puitbetoon Ida-Viru, Tekstiil Taaskasutuse Ida-Viru, VKG Plastik, Jõhvi loometööstuse inkubaator, Estprotein Foodtech.
2. EIS vastas 25.02.2025 teabenõudele jagades üldisi selgitusi Ida-Virumaa ettevõtluse investeeringute kohta ning märkis, et loodavate töökohtade brutopalk on ettevõtete konfidentsiaalne info.
3. Kuna vaide esitaja hinnangul ei olnud põhjendatud avaliku raha kasutamise salastamine, siis edastas ta 05.03.2025 Andmekaitse Inspektsioonile (AKI) selle kohta vaide, mille AKI pärast vaides puuduste kõrvaldamist menetlusse võttis.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja nõue:
Vaide esitaja palub AKI-l teha kindlaks, kas teabe väljastamata jätmine oli õiguspärane. Kui teabe väljastamata jätmine ei olnud õiguspärane, siis soovib vaide esitaja, et teabenõudega küsitud teave talle väljastataks.

Vaide põhjendused:
Vaide esitaja märgib, et kuna tegemist on avaliku rahaga, siis ei nähtu EIS-i vastusest viidet, millise seaduse, määruse, käskkirja alusel on töökohtade loomise info kuulutatud konfidentsiaalseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses vaide esitajale märkis EIS, et toetuse suurused on avalikud, kuid loodavate töökohtade brutopalk on ettevõtete infos konfidentsiaalne. Sellest tulenevalt selgitati vastuses Ida-Virumaale toetuste abil loodavate töökohtadega seonduvat üldiselt.

Vastuses AKI järelepärimisele selgitab EIS, et teabenõuet mõisteti selliselt, et sellega sooviti saada projekti raames loodavate töökohtade arvu iga projekti/ettevõtja lõikes ning asutus on küsitud info osas teabevaldaja, sest antud teave on saadud avalike ülesannete täitmise raames.

EIS leidis, et küsitud teabe avalikustamine võib kahjustada ettevõtjate ärihuve. Seda põhjusel, et küsitud andmete ja EIS-i poolt avalikustatud toetuse summade[1] pinnalt võib välja arvutada teabenõudega hõlmatud äriühingute töötajate keskmise palga, sest toetuse suurus on seotud töötajate arvu ning nende palgatasemega. *Töötajate palgatasemed, kui osa äristrateegiast, on aga käsitletav ettevõtja ärisaladusena, avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 17 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama sellise teabe asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks. Seega leiab EIS, et teabe mitte avaldamise aluseks on avaliku teabe seaduse § 35 lõike 1 punkt 17.*

EIS-i selgituste kohaselt, kuigi asutusel on teabenõudega küsitud teave olemas, ei ole see ühes konkreetses dokumendis, vaid tuleb vastuse koostamiseks kokku koguda.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese

1. Vaide esitaja märkis AKI-le 05.03.2025 esitatud vaides, et EIS jättis väljastamata avaliku raha kasutamist puudutava info ning ei selgitanud teabenõude vastuses teabe konfidentsiaalseks määramise seaduslikku alust. Seega on vaide esemeks teabenõude nõuetekohane täitmata jätmine.

2. Vastavalt AvTS § 45 lg 1 punktile 1 on AKI pädevuses järelevalve teabenõuete täitmise ja teabe avalikustamise üle.

Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA teabevaldajana ja avalik teave

3. Sihtasutuse seaduse § 1 lõige 1 sätestab, et sihtasutus on eraõiguslik juriidiline isik, millel ei ole liikmeid ning mis on loodud vara valitsemiseks ja kasutamiseks põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks. AvTS § 5 lõike 2 kohaselt laienevad eraõiguslikule juriidilisele isikule teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Samuti võrdsustatakse sihtasutused teabevaldajaga teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist (AvTS § 5 lg 3 p 2).

4. EIS jagab oma põhikirjaliste eesmärkide elluviimiseks ka sihtotstarbelisi toetusi. Nii nagu järelepärimise vastuses AKI-le on märgitud, siis teabenõudega küsitud toetuse osas täidab asutus avalikku ülesannet. AKI mõistab olukorda selliselt, et kõnealuse toetuse rahastus tuleb nii Euroopa Liidu (EL) kui Eesti riigi eelarvelistest vahenditest.[2] Eelnevast lähtuval on EIS teabevaldaja AvTS-i mõistes ning kohustatud AvTS § 9 kohaselt võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele, mis puudutab avalike ülesannete täitmist,

[1] Liikmesriigi kohustus avalikustada struktuurivahenditest projektidele antud toetuste summad tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 49 lõikest 3. Toetuste summad avalikustatakse Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehel.
[2] Piirkondlike algatuste toetus õiglaseks üleminekuks Ida-Virumaal | Riigi Tugiteenuste keskus (27.04.2025)

seaduses sätestatud korras, sh tagama juurdepääsu selle teabele, millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.

5. AvTS § 3 lõige 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Teabenõuetega küsitud teave on avalik teave seeläbi, et see on loodud avalikke ülesandeid täites ning toetust makstaks EL ja Eesti riigi eelarvelistest vahenditest.

Teabenõude täitmine

6. Isiku õigus teabenõuet esitada tuleneb AvTS §-st 6, mille kohaselt on teabenõue teabenõudja poolt samas seaduses sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. Teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale nõude AvTS-s sätestatud korras (AvTS § 7).

7. Teabevaldaja peab teabenõude kas viie tööpäeva jooksul täitma (AvTS § 18 lg 1), väljastades küsitud dokumendid juurdepääsupiiranguteta osas (AvTS § 17 ja § 38 lg 2) või keelduma teabenõude täitmisest mõnel AvTS §-s 23 nimetatud alusel. Keeldumist tuleb ka põhjendada.

8. EIS märkis teabenõude vastuses, et loodavate töökohtade brutopalk on ettevõtete konfidentsiaalne info. Sellest tulenevalt anti vaide esitajale üldisi selgitusi toetuse raames loodavate töökohtade osas, kuid ei avaldanud konkreetseid arve iga projekti/ettevõtja lõikes. Samas ei näidatud ära seaduslikku alust teabe väljastamisest keeldumisel.

9. Selgitame, et kui teabevaldaja hinnangul ei saa avalikku teavet väljastada, siis on ta kohustatud teatama teabenõudjale seadusest tuleneva keeldumise aluse ning seda ka põhjendama. Õiguspäraseks ei saa lugeda praegust olukorda, mil EIS ei ole teabenõudes küsitud teavet väljastanud, samas pole väljastamisest seaduse kohaselt ka keeldutud.

Juurdepääs avalikule teabele

10. AvTS § 3 lõike 2 kohaselt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras. Juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes.

11. Vastuses AKI järelepärimisele on EIS märkinud, et teabe mitte avaldamise aluseks on AvTS § 35 lg 1 punkt 17, mille kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust. EIS-i hinnangul võib teabenõudega küsitud teabe avalikustamine kahjustada ettevõtjate ärihuve, sest teave töötajate palgatasemete kohta, kui osa äristrateegiast, on käsitletav ettevõtja ärisaladusena.

12. AKI nõustub EIS-i seisukohaga osas, et erasektori ettevõtete töötajate palgaandmeid võibki käsitleda töölepingu seaduse alusel konfidentsiaalsena. Kuid AKI hinnangul see põhimõte praeguses olukorras ei kohaldu. Seda põhjusel, et teabenõudega küsiti teavet nende palgaandmete kohta, mida ettevõtjad hakkavad tasuma nö avalikust rahast saadavast toetusest. Seega selles osas ei saa EIS kohaldada ettevõtte ärisaladuse juurdepääsupiirangut AvTS § 35 lg 1 punkt 17 mõttes.

13. Tallinna Halduskohus (3-08-1980) on ära märkinud asjaolu, et „*Lepingu teine pool peab riigiasutusega lepingut sõlmides arvestama, et riigiasutuse puhul kehtivad märksa karmimad avalikustamise reeglid kui eraõigusliku isikuga lepingut sõlmides.“* Seega eraettevõte, kui ta saab töötasude maksmiseks toetuse nö avalikust rahast, peab arvestama selles osas ka suurema avalikustamisega.

14. EIS on vastuses AKI-le selgitanud, et kuigi asutusel on teabenõudega küsitud teave olemas, siis ei ole see ühes konkreetses dokumendis, vaid tuleb vastuse koostamiseks kokku koguda. AKI selgitab, et sellisel juhul saab teabe väljastamist käsitleda selgitustaotlusele vastamisena vastavalt märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduses sätestatud korras (AvTS § 23 lg 2 p 5). Kuid ka sel juhul on teabevaldaja kohustatud teabenõudjat viie tööpäeva jooksul teavitama, millena pöördumist käsitletakse, mis põhjusel ning milliseks tähtajaks vastatakse.

Kokkuvõte

15. Vaide esitaja palub AKI-l teha kindlaks, kas teabe väljastamata jätmine oli õiguspärane. Kui teabe väljastamata jätmine ei olnud õiguspärane, siis soovib vaide esitaja, et teabenõudega küsitud teave talle väljastataks. Kuna teabenõudega küsitud teabele ei saa AKI hinnangul määrata juurdepääsupiirangut ärisaladuse tõttu ehk AvTS § 35 lg 1 punkt 17 alusel, siis sellest tulenevalt teeb AKI EIS-ile ettekirjutuse vaadata uuesti läbi vaide esitaja 17.02.2025 teabenõue. Kuna EIS-i sõnul on neil vastav teave olemas, siis väljastada nõuetekohaselt vaide esitajale tema poolt soovitud teave, kui pole alust teabe väljastamisest keelduda või keelduda teabe väljastamisest, kui selleks on seadusest tulenev alus viidates keeldumise alusele ja keeldumist ka põhjendada.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel